

správnou cestu je někdy těžké (...) změnit svět je hloupost, každý musí napřed změnit sám sebe...". Jednoho chlapce zabili v blíže nespécifikované válce v džungli, „...ale zadarmo svou kůži nedám...“

Dva příběhy úspěšné profesionálky

Jednostranné zaměření na úspěšnou kariéru, dobré materiální zabezpečení, výborné zaměstnání, plat, málo času, svobodná, přítel na okraji života, sebejistá, spokojená, pohledná, žádné dítě nebo nemanželské dítě. „...úspěšná třicátnice – v nejlepším věku, pohledná a k tomu bezkonkurenční advokátka (...) příležitostné milostné avantýry, stálou lásku si nemohu dovolit. Ta by mi mohla silně narušit další vzestup v kariéře. Mám jedno nemanželské dítě...“ „...vybíhám přímo k mému černému porsche (...) slušné zaměstnání, slušný plat (...) a co teprve ten byt a to auto (...), nemám čas ani na rodiče, ani na Jeana (...). Ale zítra jim určitě koupím dárek...“

Tři příběhy vyrovnané optimistky

Partnerský vztah, profesní kariéra a sebereflexe jsou v rovnováze.

Optimismus, sebejistota, ambicióznost, vzdělání, jazyková kompetence, cestování po světě, rozdělené povinnosti v rodině, práce koníčkem, tolerantní manžel, hodné děti. „Chci: být úspěšná, matka, manželka, duševně svobodná (...), nesevřená železnou pannou konformity (...), elegantní (...), střizlivá (...), s chutí k jídlu, pití a sexu (...), bez deprese neúspěchu a zhrzení z prohry (...), budu si (možná) jista manželovou věrností (...) obklopená svými třemi dětmi...“ „Manžel je velice tolerantní a zná mou povahu velice ambiciózní ženy (...) dnes právě budu jednat se skupinkou Američanů a chci domluvit výhodný obchod (...).“

Zůstal mi jeden text, který se nedal nikam zcela jednoznačně zařadit. Napsal ho chlapec a jeho celková atmosféra je filozoficky optimistická. Okrajově mluví o věrné manželce, ale

celý příběh se nese ve filozofickém duchu: „Důležité je poznání, pak už budoucnost není příliš významná, poznání je smyslem života (...), život nám hází klacky pod nohy (...), je to zkouška, co ještě vydržím (...), většina lidí netuší, proč jsou zde, já jsem zde kvůli poznání (...), budu plodný (tvůrčí), ale stejný jako dnes (...), chci prošlápnout hlavní místa světa, poznat základní kultury světa, myšlení a víru (...), bude lepší životní prostředí a mezilidské vztahy.“

Co měly všechny eseje společné? Nikde jsem nenašla ani zmínku o volném čase, vzděly jen buď absolutní vypětí z profesní kariéry, nebo vyčerpání z práce a domácnosti. Až na dvě výjimky nikdo nepsal o svých rodičích. Skoro ve všech textech jsem našla pravopisné chyby, ale na druhé straně ve všech jsem pozorovala dobrý styl a snahu právě stylem se odlišit.

Značné množství pesimisticky a pasivně laděných příběhů mě překvapilo, protože všichni studenti se při diskusi v semináři projevovali velmi optimisticky a aktivně. Pasivita, stereotyp a rezignace je pravděpodobně i úhel, pod kterým vidí teenageři svět dospělých.

Přestože eseje vznikly na víkendové škole sociologie, nikdo z respondentů nevidí sám sebe za 15 let jako sociologa. V příbězích se nejčastěji vyskytovalo povolání právníka, zejména advokáta. Je to snad dáno tím, že málokdo si dovede představit, čím se vlastně sociolog v praxi zabývá, jaké výhody z tohoto povolání plynou a nakolik je sociolog při své práci osobně svobodný.

Velmi zajímavá je také váha a důležitost, kterou studenti přikládají takovým konzervativním hodnotám, jako je věrnost, manželství, rodina a peníze.

Z celého průzkumu jsem si odnesla minimálně jedno poučení. I moje vlastní představy o postojích a preferencích životního stylu teenagerů neodpovídají skutečnosti a jsou částečně mytizovány.

Helena Kubátová